

**Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap**

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

De Haagse Hogeschool
T.a.v. College van Bestuur
Postbus 13336
2525 EH 'S-GRAVENHAGE

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
33770091

Bijlagen
1

Datum 12 augustus 2022

Betreft Besluit macrodoelmatigheid associate degree Sociaal Werk in de Zorg

Als u belang hebt bij dit besluit, dan kunt u hiertegen binnen 6 weken, gerekend vanaf de verzenddatum, bezwaar maken. Stuur uw bezwaarschrift naar DUO, Postbus 30205, 2500 GE Den Haag. U kunt uw bezwaar ook digitaal indienen op www.bezwaarschriftenocw.nl.

Geacht bestuur,

Met uw brief van 16 juni 2022, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 17 juni 2022, hebt u mij het voornemen voorgelegd om de associate degree-opleiding Sociaal Werk in de Zorg als bekostigde deeltijd en duale opleiding te verzorgen in Den Haag.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 9 augustus 2022, kenmerk 2022/046, positief geadviseerd over uw verzoek om de associate degree-opleiding Sociaal Werk in de Zorg als bekostigde deeltijd opleiding te verzorgen in Den Haag. De CDHO heeft mij negatief geadviseerd over uw verzoek om de associate degree-opleiding Sociaal Werk in de Zorg als bekostigde duale opleiding te verzorgen in Den Haag. Het advies van de CDHO dat integraal onderdeel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op de advisering van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs (hierna: Regeling), heb ik besloten in te stemmen met uw voornemen om de associate degree-opleiding Sociaal Werk in de Zorg als bekostigde deeltijd opleiding te verzorgen in Den Haag. Met toepassing van artikel 6.2, derde lid, van de WHW, beperk ik mijn instemming tot de deeltijdvariant. Tevens heb ik besloten niet in te stemmen met uw voornemen om de associate degree-opleiding Sociaal Werk in de Zorg als bekostigde duale opleiding te verzorgen in Den Haag.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de WHW. Voorts is de Regeling leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO, concludeer ik dat uw aanvraag voor wat betreft de deeltijd opleiding voldoet aan de criteria a en b van artikel 4, eerste lid, van de Regeling. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het genoemde advies van de CDHO. Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik ook dat uw aanvraag voor wat betreft de duale opleiding voldoet aan criterium a van artikel 4, eerste lid, van de Regeling, maar niet aan criterium b van dat artikel.

Onze referentie
33770091

Croho-procedure

Ingevolge artikel 6.2, negende lid, van de WHW, vervalt dit besluit indien de deeltijd opleiding niet binnen tien maanden na dagtekening van het besluit is geregistreerd in het Centraal register opleidingen hoger onderwijs. Registratie binnen die termijn is niet eerder mogelijk dan nadat de NVAO over onderhavige opleiding een positief besluit heeft genomen in het kader van de toets nieuwe opleiding. In verband met de geldigheidsduur van dit besluit, adviseer ik u zo spoedig mogelijk een aanvraag voor een toets nieuwe opleiding in te dienen bij de NVAO. Voor de registratie van uw opleiding kunt u gebruik maken van a-Croho. Mocht u vragen hebben over de registratie, dan kunt u contact opnemen met ssg@duo.nl.

Een afschrift van deze brief is gezonden aan de CDHO, de NVAO, de Inspectie van het Onderwijs, DUO-Groningen en de Vereniging Hogescholen.

Met vriendelijke groet,

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
MT-lid Hoger Onderwijs en Studiefinanciering

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
T.a.v. de Minister
Dhr. dr. R.H. Dijkgraaf
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Postadres
Postbus 85498
2508 CD Den Haag
Bezoekadres
Parkstraat 83
2514 JG Den Haag
T: 070 8505300
W: www.cdho.nl
E: info@cdho.nl

Begeleidend schrijven bij advies

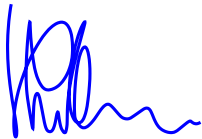
<i>Onderwerp</i>	<i>Ons Kenmerk</i>	<i>Datum</i>
Nieuwe opleiding De Haagse Hogeschool Deeltijd, duale hbo Associate degree Sociaal Werk in de Zorg Den Haag	2022/046	09/08/2022

Geachte heer Dijkgraaf,

Hierbij ontvangt u het advies van de CDHO over de aanvraag voor de nieuwe opleiding van De Haagse Hogeschool ten behoeve van de hbo Associate degree Sociaal Werk in de Zorg te Den Haag. De commissie adviseert u om de toestemming te beperken tot de deeltijdvariant op grond van de bevoegdheid in art. 6.2. lid 3 van de WHW.

Een afschrift van uw besluit zie ik graag tegemoet.

Met vriendelijke groet,

drs. P.M.M. Rullmann
Voorzitter CDHO

Bijlage:
advies CDHO

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
T.a.v. de Minister
Dhr. dr. R.H. Dijkgraaf
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Postadres
Postbus 85498
2508 CD Den Haag
Bezoekadres
Parkstraat 83
2514 JG Den Haag
T: 070 8505300
W: www.cdho.nl
E: info@cdho.nl

Advies nieuwe opleiding

<i>Onderwerp</i>	<i>Ons Kenmerk</i>	<i>Datum</i>
Nieuwe opleiding De Haagse Hogeschool Deeltijd en duale hbo Associate degree Sociaal Werk in de Zorg Den Haag	2022/046	09/08/2022

Geachte heer Dijkgraaf,

Op 17/06/2022 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van De Haagse Hogeschool om de hbo Associate degree Sociaal Werk in de Zorg als bekostigde opleiding te verzorgen te Den Haag (brief van 16/06/2022 met kenmerk JK/ RR/ GH/BZ/22 - 00115). De aanvraag was voorzien van alle voor de beoordeling benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen. Op 27/07/2022 heeft de commissie omwille van de zorgvuldige besluitvorming de beslistermijn verlengd tot 22/08/2022.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om positief te besluiten op het verzoek van De Haagse Hogeschool om de hbo Associate degree Sociaal Werk in de Zorg als bekostigde deeltijdopleiding te Den Haag te verzorgen. De commissie adviseert u om negatief te besluiten op het verzoek van De Haagse Hogeschool om de hbo Associate degree Sociaal Werk in de Zorg in duale vorm aan te bieden. De commissie adviseert u om de toestemming te beperken tot de deeltijdvariant op grond van de bevoegdheid in art. 6.2 lid 3 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW).

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in art. 6.2 van de WHW. Voorts heeft de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018, verder te noemen de Regeling, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

Aanvrager wil de hbo Associate degree Sociaal Werk in de Zorg in Den Haag in duale en voltijdvorm aanbieden en de opleiding in het Croho onderdeel Gedrag en maatschappij laten registreren. De opleiding omvat 120 studiepunten. De opleiding bestaat uit de modules Signaleren, monitoren en begeleiding van complex gedrag, Preventief, methodisch en planmatig werken, Leefbaarheid en zingeving en Innovatieve zorgteams & zorgtechnologie.

De opleiding is toegankelijk voor studenten met een mbo-4 diploma (Zorg & Welzijn of een andere relevante mbo-4 opleiding) ofwel een havo of vwo diploma. Wie geen toereikende vooropleiding heeft gevolgd en bij aanvang van de opleiding ouder is dan 21 jaar dient de toelatingstoets 21+ af te leggen. Voor alle studenten geldt als voorwaarde voor deelname aan de opleiding dat zij een werkkring vervullen dan wel een stage volgen binnen het sociale of zorgdomein voor minimaal 16 uur per week.

De opleiding leidt studenten op voor functies als ambulante werker in de wijk, ouderenwerker, casemanager, preventiemedewerker, coördinerend begeleider, persoonlijk begeleider, coördinator/begeleider vrijwilligers en mantelzorgmakelaar.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan criterium a in art. 4 lid 1 van de Regeling. De aanvraag voldoet naar mening van de commissie voor wat betreft de deeltijdvariant aan criterium b in art. 4 lid 1 van de Regeling. De aanvraag voor de duale variant voldoet naar mening van de commissie niet aan criterium b in art. 4 lid 1 van de Regeling. De kern van de afwijzing berust op de constatering dat de geringe arbeidsmarktbehoefte die bij criterium a aannemelijk is gemaakt hoofdzakelijk bestaat uit een opscholingsbehoefte van zittend personeel. De deeltijdvariant van de opleiding kan in deze opscholingsbehoefte voorzien. De commissie is van mening dat er, gezien de geringe arbeidsmarktbehoefte en het aantal bestaande verwante opleidingen, geen ruimte is voor het realiseren van een duale opleiding.

Beoordeling criterium a

Aanvrager stelt dat de hbo Associate degree Sociaal Werk in de Zorg aansluit op een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke behoefte.

Beoordeling arbeidsmarktbehoefte

Aanvrager verwijst ter onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte naar het rapport 'De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 2024' van het ROA. Aangezien dit rapport is gebaseerd op de gegevens in ROA's database AIS en deze database de meest geactualiseerde gegevens bevat, verwijst de commissie voor wat betreft de arbeidsmarktprognoses met betrekking tot het opleidingstype en de beroepsgroep naar ROA's database AIS. Aanvrager heeft daarnaast een beroep gedaan op een werkgeversonderzoek uitgevoerd door onderzoeksbureau Markteffect B.V. (2020), de 'Factsheet Sociaal werk, jeugdzorg en kinderopvang' van het UWV (maart 2020), de 'AZW Werkgeversenquête Zorg en Welzijn' van het CBS ten behoeve van het onderzoeksprogramma Arbeidsmarkt Zorg en Welzijn (2020), de spanningsindicator van het UWV en het artikel 'Kansrijke Beroepen' van het UWV (december 2021).

De commissie beschouwt met aanvrager de prognoses van het opleidingstype bachelor maatschappelijk werk in ROA's database AIS als meest relevant, omdat onder meer de (aan)verwante hbo Ad's Sociaal Werk in de Zorg, Sociaal Werk en Social Work hierin zijn opgenomen. ROA typeert de vooruitzichten in 2026 voor afgestudeerden van dit opleidingstype als goed en verwacht grote knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening (zie tabel 1).

Tabel 1. Arbeidsmarktprognoses opleidingstype bachelor maatschappelijk werk

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
> > Bachelor - maatschappelijk werk	verwachte uitbreidingsvraag tot 2026		7600	9	1.4	hoog
> > Bachelor - maatschappelijk werk	verwachte vervangingsvraag tot 2026		13600	15	2.4	gemiddeld
> > Bachelor - maatschappelijk werk	verwachte baanopeningen tot 2026		21200	24	3.7	gemiddeld
> > Bachelor - maatschappelijk werk	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2026		17800	20	3.1	gemiddeld
> > Bachelor - maatschappelijk werk	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2026	0.98				groot
> > Bachelor - maatschappelijk werk	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2026	0.98				goed

Bron: ROA, AIS

Aanvrager heeft tevens een beroep gedaan op de prognoses van het ROA voor het opleidingstype bachelor sociaal pedagogisch werk. De commissie acht de prognoses voor dit opleidingstype enigszins relevant, omdat hierin de sterk verwante Ad Service, Welzijn & Zorg is ondergebracht. ROA typeert de toekomstige arbeidsmarktsituatie voor afgestudeerden van dit opleidingstype als goed. ROA verwacht grote knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening in 2026 (zie tabel 2).

Tabel 2. Arbeidsmarktprognoses opleidingstype bachelor sociaal pedagogisch werk

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
> > Bachelor - sociaal pedagogisch werk	verwachte uitbreidingsvraag tot 2026		6500	10	1.5	erg hoog
> > Bachelor - sociaal pedagogisch werk	verwachte vervangingsvraag tot 2026		6900	10	1.6	laag
> > Bachelor - sociaal pedagogisch werk	verwachte baanopeningen tot 2026		13400	20	3.1	gemiddeld
> > Bachelor - sociaal pedagogisch werk	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2026		10500	16	2.4	laag
> > Bachelor - sociaal pedagogisch werk	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2026	0.97				groot
> > Bachelor - sociaal pedagogisch werk	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2026	0.97				goed

Bron: ROA, AIS

Aanvrager doet binnen het AIS van ROA tevens een beroep op de arbeidsmarktprognoses voor de beroepsgroepen maatschappelijk werkers en sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders. De commissie overweegt dat binnen ROA's prognoses per opleidingstype zowel verwachte vacatureaantallen worden opgenomen als de uitstroomcijfers van afgestudeerden. Zodoende wordt inzichtelijk gemaakt wat de verhouding is tussen werkzoekenden en baanopeningen, waardoor een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van een bepaald opleidingstype kan worden vastgesteld. In ROA's prognoses per beroepsgroep is slechts het aantal verwachte vacatures opgenomen, zonder dat dit wordt afgezet tegen de uitstroom uit opleidingen of het gevraagde opleidingsniveau. Om die reden kent de commissie in algemeenheid het meeste

gewicht toe aan relevante opleidingstypen in ROA's database AIS. De commissie overweegt dat afgestudeerden van de voorgenomen Ad onder meer in aanmerking komen voor de functies ambulant werker in de wijk, ouderenwerker, casemanager, preventiemedewerker, coördinerend begeleider, persoonlijk begeleider, coördinator/begeleider vrijwilligers en mantelzorgmakelaar. De commissie is van oordeel dat de beroepsgroep sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders slechts ten dele relevant is, aangezien in deze beroepsgroep ook beroepen zijn opgenomen waar afgestudeerden van de Ad Social Work in de Zorg niet voor in aanmerking komen (o.a. juridisch en notarieel medewerkers, deurwaarders, pastoraal werkers). De commissie is gelet hierop van mening dat de arbeidsmarktprognoses voor deze beroepsgroep een indicatie geven van de toekomstige arbeidsmarktperspectieven voor afgestudeerden van de voorgenomen Ad. ROA verwacht voor beide beroepsgroepen grote knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening in 2026. ROA's prognoses voor de bedrijfssector zorg en welzijn, waar aanvrager ook naar heeft verwezen, ondersteunen dit beeld.

Aanvrager beroept zich vervolgens op een werkgeversonderzoek dat door onderzoeksbureau Markteffect B.V. is uitgevoerd in opdracht van aanvrager. Dit onderzoek zou tussen 14 december 2020 en 15 januari 2021 zijn uitgevoerd door middel van een telefonische enquête waaraan 200 regionale werkgevers in de zorg hebben deelgenomen. Het onderzoek is gericht op de beoordeling en potentie van twee Ad-opleidingen, te weten de Ad Social Work en de Ad Ervaringsdeskundige in de Zorg. De functies van de respondenten betreffen directeuren/eigenaren, afdelingshoofden/teamleiders/managers en HR-managers. De vragenlijst bestaat uit open en gesloten vragen en deze is als bijlage bij het onderzoeksrapport gevoegd. In de rapportage zijn de resultaten per achtergrondkenmerk (functietitel, grootte van de organisatie en sector binnen de zorg) weergegeven. Daarnaast is er een losse bijlage opgenomen met een lijst met achtergrondkenmerken (functietitel, sector binnen de zorg, postcode, grootte van organisatie) van de respondenten die hebben deelgenomen aan het onderzoek. Markteffect B.V. concludeert in haar onderzoek dat drie op de vier respondenten de Ad Social Work als (zeer) aansprekend beschouwt. Met name het niveau en de praktische insteek van de opleiding worden als aansprekend ervaren. Wel vragen respondenten zich af in hoeverre een tweejarige opleiding voldoende is om goed te functioneren in het werkveld. Meer dan de helft van de respondenten verwacht binnen vijf jaar (misschien of zeker) behoefte te hebben aan medewerkers met een afgeronde Ad Social Work, met name door de huidige tekorten in de zorg. Daarnaast verwacht ook een derde misschien of zeker interne medewerkers op te willen leiden. De Ad-opleiding Ervaringsdeskundige in de Zorg wordt door meer dan de helft van de respondenten als (zeer) aansprekend ervaren. De meerwaarde die ervaringsdeskundigen aan cliënten en medewerkers kunnen bieden wordt met name als positief beschouwd. De behoefte aan medewerkers met het Ad-profiel is echter lager, een kwart van de respondenten verwacht binnen vijf jaar misschien of zeker behoefte te hebben aan werknemers met een afgeronde Ad ervaringsdeskundige. Daarnaast verwacht één op de acht respondenten interne medewerkers op te willen leiden. De commissie stelt vast dat hoewel in het marktonderzoek onderzoek is gedaan naar de behoefte aan een Ad Social Work en een Ad Ervaringsdeskundige in de Zorg en niet naar de aangevraagde Ad Sociaal Werk in de Zorg, het geschetste profiel van de afgestudeerde in het marktonderzoek in grote lijnen overeenkomt met het opleidingsprofiel van de voorgenomen opleiding zoals beschreven in het aanvraagdossier. Echter, anders dan de aangevraagde opleiding betreffen de onderzochte Ad`s Social Work en Ervaringsdeskundige in de Zorg geen duale opleidingen. De commissie stelt voorts vast dat de namen van de organisaties niet in het onderzoek zijn benoemd. Om deze reden is de commissie terughoudend met het toekennen van veel gewicht aan dit onderzoek. Daarbij komt dat uit het onderzoek geen concrete aantallen baanopeningen voor specifiek afgestudeerden van de Ad Sociaal Werk in de Zorg in de regio naar voren komen. Gelet op het voorgaande is de commissie van oordeel dat het arbeidsmarktonderzoek een geringe arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding (die ten dele bestaat uit een opscholingsbehoefte) aannemelijk maakt.

Voorts verwijst aanvrager naar de 'Factsheet Sociaal werk, jeugdzorg en kinderopvang' van het

UWV en de werkgeversenquête die het CBS in opdracht van het onderzoeksprogramma AZW in 2020 heeft gehouden. De commissie stelt vast dat het UWV aangeeft dat in het sociaal werk ruim de helft van de vacatures moeilijk vervulbaar was. Er lijkt volgens het UWV niet zozeer sprake te zijn van een kwantitatief tekort: er zijn nog behoorlijk wat werkzoekende sociaal werkers. Door de nieuwe manier van werken is wel sprake van een kwalitatieve mismatch. In het sociaal werk is er volgens het UWV behoefte aan generalisten, bijvoorbeeld voor de sociale wijkteams: mensen met kennis van verschillende doelgroepen die een eerste inschatting kunnen maken en doorverwijzen. Het kunnen ondersteunen van hulpvragers bij het zelf oplossen van problemen is vaak een vereiste. Sommige functies (bijv. groeps- of wijkgericht werken) vragen specifieke competenties (p. 2 en 8). Uit de Werkgeversenquête Zorg & Welzijn (2e meting) komt naar voren dat werkgevers te kampen hebben met gemiddeld 78% relatief moeilijk vervulbare vacatures (gehandicaptenzorg 54%, geestelijke gezondheidszorg 76%, sociaal werk 34%). Belangrijkste knelpunt hierbij is het vasthouden en aantrekken van werknemers. Om zich voor te bereiden op de toekomstige personeelsbehoefte gaf 41% (binnen de deelsector sociaal werk 75% en binnen de gehandicaptenzorg 67%) van de werkgevers aan - naast andere activiteiten - medewerkers op te leiden zodat ze beschikken over de (toekomstige) benodigde kwaliteiten. Op de vraag hoe ze de aansluiting ervaren van nieuw geworven personeel antwoordt 71% van de werkgevers dat recent afgestudeerden zeer goed zijn voorbereid op de werkzaamheden, voor herintreders is dat 50% en voor zij-instromers is het percentage met 46% het kleinst (p. 4 e.v.). Deze bronnen wijzen naar het oordeel van de commissie met name op een opscholingsbehoefte en niet zozeer op een behoefte aan nieuwe instroom. De voorgenomen Ad kan volgens de commissie een bijdrage leveren aan de vereiste opscholing van zittend personeel. Verder beroept aanvrager zich op het artikel 'Kansrijke Beroepen' van het UWV (december 2021) waarin woonbegeleiders in de gehandicaptenzorg zijn opgenomen in de lijst van kansrijke beroepen. De commissie plaatst hierbij wel de kanttekening dat het UWV het beroep van woonbegeleiders in de gehandicaptenzorg heeft aangeduid als een kansrijk beroep in de zorg op middelbaar beroepsniveau en niet op hoger onderwijsniveau. De commissie is van oordeel dat beide bronnen in samenhang gezien blijken te geven van een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen Ad die hoofdzakelijk bestaat uit een opscholingsbehoefte.

Aanvrager heeft voorts de regionale spanningsindicator van het UWV geraadpleegd voor de beroepsgroepen sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders en maatschappelijk werkers. De commissie beschouwt de beroepsgroep sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders slechts als ten dele relevant, aangezien in deze beroepsgroep ook beroepen zijn opgenomen waar afgestudeerden van de Ad Social Work niet voor in aanmerking komen (o.a. juridisch en notarieel medewerkers, deurwaarders, pastoraal werkers). De commissie stelt vast dat de spanningsindicator voor deze beroepsgroepen voor de arbeidsmarktregio Haaglanden de afgelopen vijf kwartalen als krap is getypeerd, met uitzondering van het eerste kwartaal van 2021 voor de beroepsgroep sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders die als gemiddeld is getypeerd. De spanningsindicatoren voor voornoemde beroepsgroepen leveren een positieve indicatie van de regionale arbeidsmarktperspectieven voor afgestudeerden van de voorgenomen Ad Sociaal Werk in de Zorg.

Verder beroept de aanvrager zich op het rapport 'Vacature analyse Ad Social Work' die door het onderzoeksbureau Markteffect B.V. is uitgevoerd in opdracht van aanvrager (2022). Markteffect heeft voor de vacature-analyse gebruik gemaakt van de database van Jobfeed. In dit onderzoek is gekeken naar het aantal relevante vacatures over de periode van 2017 tot 2021 en de gemiddelde looptijd en inhoud van de vacatureteksten. De onderzoekers stellen dat hierbij alleen vacatures zijn meegenomen op mbo-, mbo/hbo- en hbo-niveau. Er is gezocht naar vacatures die zijn uitgezet op de functietitels ambulante woonbegeleider, persoonlijk begeleider (plus), trajectbegeleider, begeleider gehandicaptenzorg C, teamcoördinator, persoonlijk begeleider intensieve begeleiding, teamleider ouderenzorg en ouderenadviseur. Markteffect concludeert op grond van de kwantitatieve vacature-analyse dat in de periode 2017-2021 sprake is van een toenemende vraag naar personeel met een profiel dat vergelijkbaar is met afgestudeerden van de voorgenomen Ad

Social Work (in de Zorg). Zo is volgens Markteffect sprake van een grote stijging van het totaal aantal vacatures voor relevante functietitels, waarbij de vraag naar mbo-geschoold personeel in de periode 2017-2021 het meest is gestegen. Ook is de vraag naar personeel met een mbo-profiel het hoogste. Wanneer er wordt gekeken naar de landelijke spreiding van de vacatures, is de vraag geconcentreerd in de Randstad. In de provincie Zuid-Holland, het werkgebied van de Haagse Hogeschool, is ruim een kwart van het totale aantal vacatures (27%) uitgezet. Daarnaast duurt het relatief lang voordat vacatures voor sommige functietitels worden ingevuld. Zo duurt het voor persoonlijk begeleiders, persoonlijk begeleiders gehandicaptenzorg en persoonlijk begeleiders intensieve begeleiding langer dan 40 dagen voordat deze vacatures zijn ingevuld. Uit de kwalitatieve analyse blijkt verder dat er sprake is van overlap tussen de verschillende vacatures. Zo kan bij de verschillende vacatures onderscheid worden gemaakt tussen ondersteunende en begeleidende werkzaamheden. Hierbij lijken de ondersteunende taken volgens Markteffect met name te zijn gericht op mbo-geschoold personeel en zijn de begeleidende en coördinerende taken meer gericht op vacatures met een hbo-profiel. Uit de kwalitatieve analyse blijkt echter ook een toenemende vraag naar mbo-geschoold personeel dat begeleidende of coördinerende taken op zich neemt. Zo worden vacatures waarin normaliter een hbo-profiel wordt gevraagd, tevens uitgezet voor mbo-geschoold personeel. Bij deze functies is er volgens Markteffect ruimte voor personeel met een vergelijkbaar profiel als de Ad Social Work (in de Zorg). De commissie constateert dat de vacature-analyse erop duidt dat sprake is van een groeiende arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden met een (vergelijkbaar) functieprofiel waar de voorgenomen opleiding studenten toe opleidt. Daarbij plaatst de commissie de kanttekening dat deze groei met name zit bij het aantal vacatures voor mbo-geschoold personeel en dat er in de vacatures niet specifiek gevraagd wordt naar een Ad-opleiding. Aanvragers verklaring dat het Ad-niveau nog niet zo goed is ingeweven in de CAO's binnen de branche, acht de commissie plausibel. De commissie beschouwt de resultaten van de vacature-analyse dan ook als indicatief.

De commissie concludeert op grond van bovenstaande bronnen in samenhang bezien dat aanvrager een geringe arbeidsmarktbehoefte, die grotendeels bestaat uit een opscholingsbehoefte, aannemelijk heeft gemaakt.

Beoordeling maatschappelijke behoefte

Aanvrager verwijst ter onderbouwing van de maatschappelijke behoefte onder andere naar de factsheet: 'Het gebruik van brede gezondheidsconcepten: inspirerend en uitdagend voor de praktijk' van het RIVM (2020), het rapport 'Meta-analyse maatschappelijke opgaven relevant voor het hbo' van Berenschot (2020), het 'Nationaal Preventieakkoord' van het Ministerie van VWS (2020), 'De Landelijke nota gezondheidsbeleid 2020-2024 - Gezond breed op de agenda' van het Ministerie van VWS (2020) en het rapport 'Houdbaar voor de toekomst. Strategische agenda hoger onderwijs en onderzoek' van het Ministerie van OCW (2019).

Aanvrager beschrijft een aantal ontwikkelingen en trends in het domein Zorg en Sociaal Werk waaronder de veranderende visie op gezondheid en welzijn en sterkere focus op preventie en eigen veerkracht. Deze tendens wordt volgens aanvrager onder meer gesignaleerd door het RIVM. In de factsheet 'Het gebruik van brede gezondheidsconcepten: inspirerend en uitdagend voor de praktijk' constateert het RIVM dat brede gezondheidsconcepten als 'positieve gezondheid' en 'van ziekte en zorg naar gezondheid en gedrag' ruim baan vinden. Het dient niet enkel te gaan om aandacht voor de lichamelijke kanten van gezondheid maar vooral ook om zaken als welbevinden, eigen regie, veerkracht en zingeving (p. 2). De commissie stelt met aanvrager vast dat de verschuiving van ziekte en zorg naar gezondheid en gedrag ook wordt gesignaleerd in het rapport 'Meta-analyse maatschappelijke opgaven relevant voor het hbo' van Berenschot (p. 20), het 'Nationaal Preventieakkoord' van het Ministerie van VWS (2020) en 'De Landelijke nota gezondheidsbeleid 2020-2024 - Gezond breed op de agenda'. Laatst genoemde nota beschrijft de landelijke prioriteiten op het gebied van publieke gezondheid en geeft richting aan het lokale gezondheidsbeleid van gemeenten. De nota vermeldt dat de rol van preventie in de afgelopen jaren hoger op de agenda is gezet door verschillende bestuurders en (maatschappelijke)

organisaties. Het Nationaal Preventieakkoord, dat ambities stelt op het gebied van leefstijl voor het jaar 2040, is daar volgens de nota een zichtbaar resultaat van. Een andere belangrijke doorbraak is dat een leefstijlgerichte, preventieve interventie als de gecombineerde leefstijlinterventie sinds 2019 (deels) uit de Zorgverzekeringswet wordt gefinancierd. Ook veel gemeenten willen meer inzetten op preventie. In november 2019 heeft de VNG met Zorgverzekeraars Nederland afspraken gemaakt over landelijk dekkende, structurele samenwerking in de regio. Preventie is één van de drie onderwerpen waar deze afspraken zich op richten. De commissie is van oordeel dat afgestudeerden van de voorgenomen Ad Sociaal Werk in de Zorg kunnen inspelen in voornoemde verbreding van de gezondheidsconcepten en de rol van gemeenten hierin. De voorgenomen Ad Sociaal Werk in de Zorg sluit daarmee naar het oordeel van de commissie aan op een maatschappelijke behoefte.

Aanvrager stelt tot slot dat in 'Houdbaar voor de Toekomst. Strategische Agenda Hoger Onderwijs en Onderzoek' het belang van het uitbreiden van het aanbod aan Associate degrees wordt onderschreven (p. 48). De commissie is van mening dat de voorgenomen hbo Ad Sociaal Werk in de Zorg past in het brede stimuleringsbeleid van OCW om het aanbod van Associate degrees uit te breiden.

De commissie concludeert reeds op grond van het bovenstaande dat aanvrager een maatschappelijke behoefte aan de hbo Associate degree Sociaal Werk in de Zorg heeft aangetoond.

De commissie concludeert dat de aanvraag aansluit op een maatschappelijke behoefte en een geringe (regionale) arbeidsmarktbehoefte, die hoofdzakelijk bestaat uit een opscholingsbehoefte. De aanvraag voldoet naar de mening van de commissie aan criterium a in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium b

Vanaf 17/06/2022 is op de website van de CDHO kennisgegeven van het voornemen van De Haagse Hogeschool om de hbo Associate degree Sociaal Werk in de Zorg in Den Haag aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

De commissie overweegt ten aanzien van de ruimte in het landelijk opleidingsaanbod als volgt. De commissie beoordeelt de ruimte in het landelijke opleidingsaanbod onder meer door te bepalen welke bestaande opleidingen verwant zijn aan de voorgenomen opleiding. De onderwijsinstelling dient overtuigend te beargumenteren dat er nog voldoende ruimte is voor een nieuwe opleiding. De onderwijsinstelling dient hiertoe aan te geven wat het landelijk verwant aanbod van de aangevraagde opleiding is. Het verwant aanbod is aanbod dat inhoudelijk sterk met elkaar overeenkomt en opleidt tot (min of meer) dezelfde beroepen (uitstroomprofiel(en)). Bij de inhoud wordt door de commissie gekeken of de kennisgebieden en vaardigheden die in het curriculum van de voorgenomen opleiding zijn opgenomen overlap vertonen met de bestaande opleidingen. Voorts kijkt de commissie naar de instroomdoelgroep die de opleiding bedient. Verder is voor de beoordeling van het verwant aanbod van belang om welke onderwijsvariant (voltijd, deeltijd of duaal) het gaat. Verwante opleidingen worden dus niet louter bepaald aan de hand van de inhoud van een opleiding.

Aanvrager heeft een overzicht gegeven van deeltijd en duale Ad-opleidingen binnen het cluster sociaal werk, gezondheid en welzijn. Het betreft de Ad` s Service, Welzijn & Zorg (NHL Stenden Hogeschool), Sociaal Werk (Hogeschool Arnhem en Nijmegen), Sociaal Werk in de Zorg (Christelijke Hogeschool Windesheim, Hanzehogeschool Groningen, Saxion Hogeschool en Christelijke Hogeschool Ede) en Social Work (Avans Hogeschool). Daarbij merkt aanvrager op dat de oriëntatie van deze opleidingen onderling verschilt. De commissie acht naast de Ad` s Service, Welzijn & Zorg en Sociaal Werk in de Zorg, ook de Ad Ervaringsdeskundigheid in Zorg en Welzijn sterk verwant, omdat zij een soortgelijke instroomdoelgroep bedient, omdat het

studieprogramma een substantiële overlap vertoont met het programma van de voorgenomen opleiding en omdat zij hun studenten voor (min of meer) dezelfde beroepen opleidt. De Ad's Sociaal Werk (Hogeschool Arnhem en Nijmegen) en Social Work (Avans Hogeschool) acht de commissie wegens een verschil in oriëntatie aanverwant. De commissie is van oordeel dat de voltijdvarianten van voornoemde Ad` s Health & Social Work, Service, Welzijn & Zorg en Sociaal Werk in de Zorg als aanverwant aan de voorgenomen opleiding kunnen worden aangemerkt, omdat zij een andere instroomgroep bedienen. De commissie beschouwt daarnaast de Ad Sociaal Werk in de Zorg van LOI en de Ad Social Work van de Hogeschool Rotterdam eveneens als aanverwant. De instroom in de aanverwante onbekostigde opleiding van LOI is niet bekend. De commissie heeft bij de beoordeling van de aanvraag dan ook geen rekening kunnen houden met de belangen van deze opleiding. De Ad Social Work van de Hogeschool Rotterdam heeft in 2021 een positief besluit macrodoelmatigheid gekregen, maar is nog niet gestart. De instroom in het (aan)verwante bekostigde onderwijsaanbod - zowel in voltijd als deeltijd als duaal - is in de afgelopen vijf jaar gestegen (tabel 3).

Tabel 3. Instroom in (aan)verwante bekostigde opleidingen

Opleiding	Instelling	'17-'18	'18-'19	'19-'20	'20-'21	'21-'22
Ad		35	47	40	26	27
Ervaringsdeskundigheid in Zorg en Welzijn (80086), deeltijd	Hanzehogeschool Groningen (25BE), Groningen					
	Fontys Hogescholen (30GB), Eindhoven	27	25	25	29	43
	Hogeschool van Amsterdam (28DN), Amsterdam			24	33	30
	Saxion Hogeschool (23AH), Deventer				16	9
	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (25KB), Nijmegen					27
Ad Health & Social Work (80147), deeltijd	HZ University of Applied Sciences (21MI), Vlissingen					21
Ad Health & Social Work (80147), duaal	HZ University of Applied Sciences (21MI), Vlissingen					1
Ad Health & Social Work (80147), voltijd	Avans Hogeschool (07GR), 's-Hertogenbosch		60	59	94	116
	HZ University of Applied Sciences (21MI), Roosendaal		41	49	75	76
	Hogeschool Utrecht (25DW), Amersfoort					34
Ad Service, Welzijn & Zorg (80137), deeltijd	NHL Stenden Hogeschool (31FR), Leeuwarden	18	20	24	15	28
	NHL Stenden Hogeschool (31FR), Emmen		7	11	10	17
Ad Service, Welzijn & Zorg (80137), voltijd	NHL Stenden Hogeschool (31FR), Emmen			15	19	17

	NHL Stenden Hogeschool (31FR), Leeuwarden				30	37
Ad Sociaal Werk (80140), deeltijd	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (25KB), Nijmegen		63	115	132	128
Ad Sociaal Werk (80140), dual	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (25KB), Nijmegen			6	47	62
Ad Sociaal Werk in de Zorg (80120), deeltijd	Christelijke Hogeschool Windesheim (01VU), Zwolle	66	106	159	136	155
	Christelijke Hogeschool Windesheim (01VU), Almere		14	38	26	42
	Saxion Hogeschool (23AH), Enschede				7	27
	Hanzehogeschool Groningen (25BE), Groningen				28	24
Ad Sociaal Werk in de Zorg (80120), dual	Christelijke Hogeschool Ede (25BA), Ede	16	47	55	64	57
	Christelijke Hogeschool Ede (25BA), Dordrecht	41	39	61	51	64
	Christelijke Hogeschool Windesheim (01VU), Zwolle			16	22	35
Ad Sociaal Werk in de Zorg (80120), voltijd	Christelijke Hogeschool Windesheim (01VU), Zwolle			61	111	79
Ad Social Work (80145), deeltijd	Avans Hogeschool (07GR), Breda		36	83	80	97
	Avans Hogeschool (07GR), 's-Hertogenbosch		7	74	78	89
Eerstejaarsinstroom	Totaal	203	512	915	1129	1342

Bron: DUO

Aanvrager heeft een prognose gemaakt van de instroom in de voorgenomen opleiding op grond van de instroomcijfers bij de vergelijkbare Ad-opleidingen, de prognoses voor algehele instroomgroei voor de sector Gedrag en Maatschappij alsmede het onderzoek uitgevoerd door Bureau Markteffect en de gesprekken van de opleiding Social Work met het eigen werkveld. Aanvrager verwacht voor de beoogde Ad Sociaal Werk in de Zorg voor zowel de deeltijd als de duale variant een instroom op middellange termijn van 50 à 60 studenten. De commissie acht deze prognose realistisch.

Als de instroom in de bestaande opleidingen en de verwachte instroom in de voorgenomen hbo Associate degree Sociaal Werk in de Zorg wordt afgezet tegen de arbeidsmarktbehoefte en maatschappelijke behoefte die bij criterium a aannemelijk is gemaakt dan wel is aangetoond, blijkt dat er enige ruimte is om deze opleiding binnen het bekostigde domein vorm te geven. De commissie heeft daarbij het feit betrokken dat bij de deeltijdopleiding een baaneis wordt gesteld, waardoor afgestudeerden slechts beperkte druk op de arbeidsmarkt zullen genereren. Aangezien aanvrager een geringe opscholingsbehoefte aannemelijk heeft gemaakt, ziet de commissie alleen ruimte voor het vormgeven van de deeltijdopleiding Ad Sociaal Werk in de Zorg. De deeltijdvariant

van de opleiding kan reeds in deze opscholingsbehoefte voorzien. De commissie is van mening dat er geen ruimte bestaat voor het vormgeven van de duale opleiding.

Vestiging van de opleiding in Den Haag heeft geen onevenredig negatief effect op de landelijke spreiding van het onderwijsaanbod.

De commissie concludeert dat er ruimte in het landelijk aanbod bestaat om de Ad Sociaal Werk in de Zorg in deeltijd in Den Haag te realiseren. De aanvraag voldoet voor wat betreft de deeltijdvariant aan criterium b in art. 4 lid 1 van de Regeling. De commissie concludeert dat er geen ruimte in het landelijk aanbod bestaat om de Ad Sociaal werk in de Zorg in duale vorm in Den Haag te realiseren. De aanvraag voldoet voor wat betreft de duale variant niet aan criterium b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om positief te besluiten op het voorliggende verzoek om de Ad Sociaal Werk in de Zorg in deeltijd in Den Haag aan te bieden. De commissie adviseert u om negatief te besluiten op het voorliggende verzoek om de Ad Sociaal Werk in de Zorg in duale vorm in Den Haag te realiseren. De commissie adviseert om de toestemming te beperken tot de deeltijdvariant op grond van de bevoegdheid in art. 6.2 lid 3 van de WHW.

Advies aan de NVAO over de naamkeuze en Croho indeling

De commissie heeft geconstateerd dat de voorgestelde naam van de opleiding passend is gelet op de namen van verwante opleidingen. Bovendien heeft de commissie geconstateerd dat aanvrager de hbo Associate degree Sociaal Werk in de Zorg het Croho onderdeel Gedrag en maatschappij wil indelen. Dit voorstel sluit aan op de indeling van de gelijknamige bestaande Ad Sociaal Werk in de Zorg.

De NVAO ontvangt dit advies, zodat zij dit kan opnemen in het informatiedossier voor het panel ten behoeve van de toets nieuwe opleiding.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. P.M.M. Rullmann

Voorzitter CDHO

Bijlage:

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding of nevenvestiging

Aan de hand van de in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 4 van deze Regeling alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a en b.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding of nevenvestiging, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium b dient het instellingsbestuur aan te tonen dat in de behoefte die bij criterium a is aangetoond niet door het bestaande opleidingsaanbod wordt voorzien.

Advies aan de NVAO over naamkeuze en Croho onderdeel

In de Toelichting op de Regeling is aangegeven dat de CDHO ook een rol heeft bij de beoordeling van de voorgestelde naam en voertaal van de opleiding en bij de voorgestelde positionering in het Croho.

Wat betreft de opleidingsnaam: de CDHO kijkt of de voorgestelde naam van de opleiding passend is, gelet op de namen van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen dezelfde naam krijgen, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekezers en werkgevers te borgen. In het Croho kan ook een internationale (Engelse) naam worden geregistreerd. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de naamkeuze gerechtvaardigd is gelet op de inhoud van de opleiding en de namen van vergelijkbare opleidingen (artikel 5.7, vierde lid, onderdeel a, van de WHW).

Wat betreft de positie in het Croho: de CDHO kijkt of de voorgestelde indeling in het Croho passend is, gelet op de indeling van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen in hetzelfde Croho onderdeel worden geregistreerd, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekezers en werkgevers te borgen. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de voorgestelde indeling in het Croho aansluit bij de ordening van verwante opleidingen.